

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีทัศนคติต่อการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 2,187 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน และครูผู้สอน 2,005 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 120 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121- 500 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2549 : 5)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามกรอบแนวคิดทั้ง 5 ด้าน ต่อไปนี้ การปฏิรูประบบการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา และการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

1.3 สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.4 สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.5 สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม พบว่า สภาพการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวม พบว่า สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวม พบว่า สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรากฏผลดังนี้

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนะในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมี ทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวม 3 ด้าน คือ ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้าน การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา

ส่วนด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบ การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนะไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมี สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อยู่ 3 ด้าน คือด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูป ระบบการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสภาพการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งนำมาประมวลค่าความถี่ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเฉพาะ ตอนที่ 5 จำนวน 369 คน ได้ข้อเสนอแนะโดยรวม จำนวน 51 ข้อเรียงลำดับตามความถี่ 5 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ด้านปฏิรูประบบการศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการศึกษา ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยควบคู่กับการเรียนรู้ ด้านปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรอบรมพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้านปฏิรูประบบ

บริหารและการจัดการศึกษา ระบบงาน 4 งานหลักไม่มีความสมดุลควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและสมดุล ด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผลผลิตด้านผู้เรียนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจ และผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการเรื่องการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการกำกับ ติดตาม ในทุกด้าน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รวมถึงการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ส่งผลให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนะต่อสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับมาก ไปด้วย นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ได้ดำเนินการพัฒนา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการส่งเสริม ในการพัฒนาความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีการกระจายอำนาจในการพัฒนาแบบเครือข่าย รวมทั้งหมด 16 เครือข่าย รวมทั้งมีการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น และยังมีการประเมินผลการดำเนินงานตาม โครงการที่ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานด้านวิชาการประกอบกับ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 มีผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา จากการประเมินภายนอกในรอบที่ 2 หลาย ๆ โรงเรียนยกระดับคุณภาพมากขึ้นรวมทั้งยังเตรียมการรองรับการประเมินภายนอกอีกหลาย โรงเรียนทำให้มีการดำเนินการพัฒนาทั้งระบบอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พละไกร (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการปฏิรูปการศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง

มหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองมหาสารคาม ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการโรงเรียน พบว่า ทุกกลุ่มเห็นว่ามีผลการดำเนินงานในระดับเป็นที่น่าพอใจทุกๆ ด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิต พลสาร (2541 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษารื่อง การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรม เวชศาสตร์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่าการพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรา นุช พิสัยพันธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย พบว่า การปฏิบัติงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมราภรณ์ คณิตถการ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูเห็นว่ามีกรปฏิบัติกรดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำเนิน ฝันธา (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตามทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ทำการสอนช่วงชั้น 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า ระดับการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านยังพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูประบบการศึกษา ด้านการปฏิรูประบบทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนะในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวม 3 ด้าน คือ ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติต่อการปฏิรูปการศึกษา ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษาในหลายๆด้าน ดังนั้นการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาจึงแตกต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 กำกับ ดูแลและประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการส่งเสริมในการพัฒนาโดยเฉพาะด้านครูและบุคลากรทางการศึกษามีการกระจายอำนาจในการบริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่สู่ระบบเครือข่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึงและได้รู้สภาพปัจจุบันปัญหาในแต่ละโรงเรียนที่สังกัดแต่ละเครือข่ายเพื่อเป็นการนำไปวางแผนในการแก้ปัญหาให้ตรงประเด็นในการปฏิรูปการศึกษาด้านต่าง ๆ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการ ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูประบบการศึกษา และ ด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล พลสาร (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่าการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อาจารย์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ นาชัยเวียง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยส่วนรวมและรายด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวุธ พิสัยพินธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย พบว่า พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมพบว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อยู่ 3 ด้าน คือด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูประบบการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีทัศนะที่ได้รับการพัฒนาต่างรูปแบบกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพให้ยกระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 จากนโยบายการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพเทียบระดับการศึกษาให้ทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการส่งเสริม สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในระบบการเรียนรู้ร่วมของกลุ่มเครือข่ายจากปีการศึกษา 2550 ที่ผ่านมา โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงรวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการประเมินภายนอกทำให้มีการพัฒนาทั้งระบบไปพร้อม ๆ กัน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนนาร่องในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน และเป็นศูนย์เครือข่ายต่าง ๆ ในการประสานงานระดับกลุ่ม ระดับเขต ทำให้บุคลากรมีการตื่นตัวในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินการด้านการปฏิรูปการศึกษาตลอดเวลา ส่วนโรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่จะเน้นในการพัฒนาเป็นรายด้าน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดินจง สุกประเสริฐ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องศึกษาคำดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ตามทัศนะของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุงศักดิ์ แสงสว่าง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ครู อาจารย์โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายชั้นตอน ทั้ง 6 ชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาโดยรวมดังนี้ ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยควบคู่กับการเรียนรู้ ผลผลิตด้านผู้เรียนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ควรอบรมพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรที่ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนต้องมีอย่างหลากหลาย นักเรียนไม่สามารถคิดและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บุคลากรมีไม่เพียงพอ ได้รับจัดสรรงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยเกินไป ครูขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการศึกษา ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการทำผลงานวิชาการเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ครูผู้สอนควรนำผลการอบรมมาใช้กับงานอย่างแท้จริง ครูคณาจารย์ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง ครู คณาจารย์ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง ระบบงาน 4 งานหลักไม่มีความสมดุล ควร ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและสมดุล และงบประมาณในโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ถ้าเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรวมแล้วยังมีสภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูประบบการศึกษา ด้านปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้บริหารต้องหารูปแบบแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

1.2 ถึงแม้ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่หนึ่งและสองตามลำดับ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น ส่งเสริมให้ครูได้รับค่าตอบแทนและการเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้มีการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง แต่ผู้เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนด้านดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จให้อยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าด้านการปฏิรูประบบการศึกษา และด้านการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำและต่ำที่สุด ตามลำดับ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในระบบการเรียนการสอน ควรมีการจัดสรร

งบประมาณ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการพัฒนาให้การดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จให้ได้ระดับมากที่สุด

1.3 เมื่อเปรียบเทียบสภาพผลการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปรากฏว่าโรงเรียนขนาดกลางมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติที่ได้รับการพัฒนาต่างรูปแบบกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพให้ยกระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 จากนโยบายการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพที่ยกระดับการศึกษาให้ทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการส่งเสริม สื่อนวัตกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือในระบบการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่าย ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนนำร่องในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนในฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน และเป็นศูนย์เครือข่ายต่าง ๆ ในการประสานงานระดับกลุ่ม ระดับเขต ทำให้บุคลากรมีการตื่นตัวในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินการด้านการปฏิรูปการศึกษาตลอดเวลา ส่วนโรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่จะเน้นในการพัฒนาเป็นรายด้าน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งพัฒนาหาแนวทางที่จะทำให้ดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ประสบความสำเร็จในระดับมากที่สุด เช่น ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน และนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการจัดสรรค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงาน โครงการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบในการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

2.3 ควรศึกษาสภาพผลการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY